

С. С. Тригоб'юк

СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У статті наведено огляд досліджень стратегічного менеджменту, зокрема, особливостей стратегічних управлінських рішень, стратегічної діагностики в системі стратегічного планування діяльності підприємств, а також показано проблеми лідерства, формування стратегічного мислення і соціальних аспектів ведення бізнесу в сучасному мінливому середовищі.

Ключові слова: стратегічний менеджмент, стратегія, управління змінами, система стратегічного планування.

1. Вступ

Дослідження стосується економічної сфери. Основну увагу зосереджено на стратегічному менеджменті діяльності підприємств.

2. Постановка проблеми

Теперішній світ є дуже складним і непередбачуваним. Зміни відбуваються як на мікро-, так і на макрорівні. Складність зумовлена ще й тим, що зростає взаємозалежність і вагомість впливу кожного учасника конкурентного середовища. Період перманентних змін змушує організації ставати більш гнучкими, здатними до адаптації. Враховуючи таку ситуацію, підприємствам для успішного розвитку потрібно застосовувати відповідний інструментарій. Одним із способів є використання стратегічного планування, що допомагає визначити перспективні напрямки розвитку підприємства.

3. Основна частина

3.1. Аналіз літературних джерел по темі дослідження. Жанна Поплавська є знаним фахівцем із дослідження стратегічного менеджменту. Вона вивчає широкий спектр проблем із цієї сфери. Ж. В. Поплавська є прихильницею системного підходу до стратегічного планування, що стає все популярнішим серед дослідників в Україні і за кордоном. Її вагомим здобутком є вивчення синергетичних зв'язків, які використовуються в управлінні [1]. У працях [2, 3, 4] висвітлено проблеми соціальної відповідальності бізнесу, формування інтелектуального капіталу, що дозволяє виділити тенденції розвитку управління підприємств. У контексті стратегічного менеджменту досліджено формування гнучких адаптованих систем й особливості конкурентних відносин. Ж. В. Поплавська пропонує дискусію з приводу застосування альтернативних організаційно-правових форм взаємодії підприємств такі, як стратегічні альянси. Ведення бізнесу має бути в гармонії з духов-

ними цінностями, що шануються у суспільстві. Запропоновано інтеграцію християнських ідей в економіку й менеджмент, для цього досліджено природу конкуренції та причини ведення бізнесу, показано ставлення християн до підприємництва, багатства [5].

3.2. Результати досліджень. Суть системи стратегічного планування, її особливості, переваги застосування, а також можливі складності й додаткові вимоги, необхідні для впровадження такої системи, що сприятиме прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень і стійкого перспективного розвитку підприємств наведено у [6].

Вагоме місце в загальній системі стратегічного планування підприємств займає інформаційна підсистема. У [7] показано її елементний склад, ознаки стратегічної інформації, а також виділено типи програмного забезпечення, що може застосовуватися у стратегічному менеджменті.

Система стратегічного планування спрямована на прийняття адекватних стратегічних управлінських рішень. Їх особливості й ознаки наведені у [8]. Важливе значення представляють положення щодо стратегічної діагностики підприємства, в яку входить, зокрема, оцінювання стратегічного потенціалу підприємства та експрес-діагностики через встановлення відповідної системи показників [9]. В [10] проаналізовано основні якості лідерів у сучасному світі, виявлено тенденції розвитку лідерства, запропоновано розроблення системи лідерства, наведено основні кроки для її формування в організації. Оцінювання середовища доцільно здійснювати на рівні сектора, який можна трактувати, як виділення у межах галузі сукупності підприємств, що об'єднані за певними однорідними ознаками. Визначальними критеріями ідентифікації сектора є: тип ринку; виготовлений продукт; ключові чинники успіху; особливості ведення конкурентної боротьби та ін. Вивчення сектора, що об'єднує групу підприємств, які виготовляють однорідну взаємозамінну продукцію, дозволить визначити вплив інших суб'єктів, якими можуть бути покупці й постачальники, потенційні

конкуренти, а також в окремих випадках й органи державної влади [11].

Соціальна орієнтованість компанії визначається: місією компанії; ставленням до працівників; пропонованим товаром із правдивою інформацією про основні характеристики продукції; системою комунікацій із всіма контактними аудиторіями (споживачами, постачальниками, органами державної влади, громадськими організаціями); некомерційною громадською активністю; відповідальністю за стан навколишнього середовища [12]. Майбутнє стратегічного менеджменту залежатиме від розвитку стратегічного мислення [13].

Продовжує залишатися актуальним і потребує подальших досліджень система стратегічного планування, зокрема, удосконалення її структури, мети та основних завдань й адаптація до динамічного конкурентного середовища й умов діяльності підприємств.

Література

1. Поплавська Ж. В. Ефект взаємодії. Синергізм в економіці [Текст] / **Ж. В. Поплавська** // Вісн. НАН України. — 2001. — № 5. — С. 27–32.
2. Поплавська Ж. В. Економіко-філософські аспекти людського капіталу [Текст] / **Ж. В. Поплавська**, В. Г. Поплавський // Вісн. НАН України. — 2002. — № 12. — С. 14–22.
3. Поплавська Ж. В. Інтелектуальний капітал в економіці знань [Текст] / **Ж. В. Поплавська**, В. Г. Поплавський // Вісн. НАН України. — 2007. — № 2. — С. 52–62.
4. Поплавська Ж. В. Сутність життєвого циклу підприємств та фактори, що впливають на його формування [Текст] / **Ж. В. Поплавська**, Т. В. Доненко // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету. — 2008. — № 18.8. — С. 169–175.
5. Поплавська Ж. В. Християнські цінності в економіці й менеджменті [Текст] / **Ж. В. Поплавська**, С. С. Тригоб'юк // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. — № 720 — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. — С. 70–76.
6. Тригоб'юк С. С. Застосування теорії систем у стратегічному плануванні [Текст] / С. С. Тригоб'юк // Вісник НУ «Львівська політехніка». — Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2009. — № 657. — С. 112–117.
7. Тригоб'юк С. С. Інформаційна складова системи стратегічного планування підприємств [Текст] / С. С. Тригоб'юк // Науковий економічний журнал Національної академії управління «Актуальні проблеми економіки». — № 10(112). — С. 288–293.
8. Тригоб'юк С. С. Стратегічні управлінські рішення у сучасному стратегічному плануванні [Текст] / С. С. Тригоб'юк // Вісник НУ «Львівська політехніка». — Проблеми економіки та управління. — № 668. — С. 445–451.
9. Тригоб'юк С. С. Діагностика внутрішнього середовища підприємств у системі стратегічного планування // Вісник НУ «Львівська політехніка». — Логістика. — № 669. — С. 147–152.
10. Тригоб'юк С. С. Лідерство в сучасному стратегічному плануванні [Текст] / С. С. Тригоб'юк // Науковий вісник НЛТУ України. — 2009. — Вип. 19.5. — С. 228–232.
11. Тригоб'юк С. С. Соціальна відповідальність бізнесу в контексті стратегічного розвитку підприємств [Текст] : зб. тез конф. / С. С. Тригоб'юк // Форум молодих науковців Львова. — Львів : ТзОВ «Ліга-Прес». — 2009. — С. 169–173.
12. Тригоб'юк С. С. Дослідження та оцінка сектора промислових газових лічильників [Текст] : зб. наук. пр. / С. С. Тригоб'юк // Економічний простір. — № 33. — Дніпропетровськ : ПДАБА. — 2010. — 295 с. — С. 272–282.
13. Тригоб'юк С. С. Стратегічне мислення як основа сучасного стратегічного планування [Текст] / С. С. Тригоб'юк // Вісник НУ «Львівська політехніка». — Логістика. — 2008. — № 633. — С. 718–725.

СИСТЕМА СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

С. С. Тригоб'юк

В статье приведен обзор исследований стратегического менеджмента, в частности, особенностей стратегических управленческих решений, стратегической диагностики, в системе стратегического планирования деятельности предприятий, а также показаны проблемы лидерства, формирования стратегического мышления и социальных аспектов ведения бизнеса в современной переменивой среде.

Ключевые слова: стратегический менеджмент, стратегия, управление изменениями, система стратегического планирования.

Сергей Сергеевич Тригоб'юк, ассистент кафедры теоретической и прикладной экономики Национального университета «Львовская политехника», Институт экономики и менеджмента, тел.: 096 2 111 491, e-mail: sergiytruzyb@yahoo.com.

SYSTEM OF STRATEGIC PLANNING OF ENTERPRISES ACTIVITY

S. Trihob'yuk

The review of researches of strategic management is resulted in the article, especially features of strategic administrative decisions, strategic diagnostics, in the system of the strategic planning of activity of enterprises, and the problems of leadership, development of strategic thinking and social aspects of business conduct in a modern variable environment also.

Keywords: strategic management, strategy, change management, system of the strategic planning.

Sergiy Trihob'yuk, assistant of profesor in Theoretical and Applied Economy department of the National Lviv Politechnic University, Institute of Economy and Management, tel.: 096 2 111 491, e-mail: sergiytruzyb@yahoo.com.